

7. Torres P. J., Kahveci Y. E. Effectiveness of Artificial Intelligence (AI) in language teaching. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 2025. Vol. 9. <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2025.100522>

8. Yefymenko T. Scientific analysis of the productivity of using AI in mastering languages and interpretation / T. Yefymenko, O. Boiko, A. Gudmanian, V. Pavlov, A. Velyka. *Metaverse Basic and Applied Research* (Internet), 2025. № 4 (178). 9 p.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-669-0-84>

**DYNAMICS OF LANGUAGE CHANGE
AND THE REINTERPRETATION OF CULTURAL IDENTITY
IN THE DIGITAL AGE**

**ДИНАМІКА МОВНИХ ЗМІН ТА ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ
КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ДОБИ**

Stoika O. Y.

*Doctor of Pedagogical Sciences,
Professor,
Professor of Applied Linguistics
Department,
Uzhhorod National University
Uzhgorod, Ukraine,
Senior Research Fellow, Department
of Comparative Pedagogy,
Institute of Pedagogy of the National
Academy of Educational Sciences
of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Стойка О. Я.

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри прикладної
лінгвістики,
ДВНЗ «Ужгородський національний
університет»
м. Ужгород, Україна,
старший науковий співробітник
відділу порівняльної педагогіки,
Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна*

Pitovka V. V.

*Postgraduate student of Applied
Linguistics Department,
Faculty of International Economic
Relations,
Uzhgorod National University
Uzhgorod, Ukraine*

Пітьовка В. В.

*аспірант кафедри прикладної
лінгвістики,
факультет міжнародних
економічних відносин,
ДВНЗ «Ужгородський національний
університет»
м. Ужгород, Україна*

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується стрімким поширенням цифрових технологій, які суттєво трансформують усі

сфери людської діяльності. Особливо помітними ці зміни є у сфері комунікації, де мова виступає не лише засобом передачі інформації, а й ключовим інструментом формування соціальних зв'язків і культурної ідентичності. Цифрова доба створює нові умови функціонування мови, які зумовлюють її динамічний розвиток, варіативність та здатність до швидкої адаптації. Актуальність дослідження визначається необхідністю комплексного аналізу мовних трансформацій, що відбуваються під впливом цифровізації, а також осмислення їхнього впливу на процеси формування культурної ідентичності.

У сучасному науковому дискурсі дедалі більше уваги приділяється міждисциплінарним підходам, які поєднують лінгвістику, соціологію, культурологію та педагогіку для глибшого розуміння цих процесів.

Цифрове середовище формує новий тип комунікації, який характеризується інтерактивністю, мультимедійністю та гіпертекстуальністю. Це сприяє виникненню нових мовних практик, які відрізняються від традиційних форм мовлення. У цифровому дискурсі активно використовуються скорочення, аббревіації, неологізми, а також запозичення з інших мов, що свідчить про відкритість мовної системи до інновацій. Наприклад, такі явища, як «чатова мова», «інтернет-сленг» або «меметична комунікація», стали невід'ємною частиною сучасного мовного простору.

Водночас важливо підкреслити, що ці зміни не є хаотичними, а мають системний характер. Вони зумовлені прагненням до економії мовних засобів, швидкості передачі інформації та ефективності комунікації. Як зазначає М. А. Гарбар, цифрове середовище сприяє формуванню нових мовних норм, які відображають специфіку сучасного комунікативного простору [1, с. 47–49]. Це проявляється у спрощенні синтаксичних конструкцій, використанні неповних речень, а також у поєднанні тексту з візуальними елементами.

Особливістю цифрової комунікації є також її глобальний характер, який сприяє активному міжкультурному обміну. У цьому контексті мова виступає не лише засобом спілкування, а й інструментом взаємодії культур.

Взаємопроникнення мовних елементів призводить до появи гібридних мовних форм, які поєднують риси різних мов і культур. Це явище є характерним для сучасного цифрового дискурсу, де користувачі часто використовують елементи кількох мов у межах одного висловлювання. Соціолінгвістичний аспект мовних змін у цифрову епоху пов'язаний із формуванням нових типів мовної поведінки. У цифровому середовищі мова стає важливим інструментом соціальної ідентифікації, оскільки через неї користувачі виражають свою приналежність до певних соціальних, професійних або культурних груп. Це проявляється

у виборі лексики, стилю мовлення, використанні специфічних мовних маркерів.

Крім того, цифрові платформи сприяють формуванню нових мовних спільнот, які мають власні комунікативні норми та правила. У таких спільнотах мова виконує функцію інтеграції та соціалізації, забезпечуючи взаєморозуміння між її учасниками. Водночас вона може виконувати і функцію диференціації, відокремлюючи одну групу від іншої. Як підкреслюється у наукових дослідженнях, мовна поведінка у цифровому середовищі є важливим засобом конструювання соціальної реальності [1, с. 92–94].

Цифрова культура, у свою чергу, є складним соціокультурним феноменом, який визначає нові моделі поведінки та комунікації. Вона впливає на формування системи цінностей, способи мислення та сприйняття світу. У цьому контексті культурна ідентичність зазнає суттєвих змін, оскільки людина стає учасником глобального інформаційного простору, де взаємодіють різні культурні традиції.

Як зазначають Є. Осипова, Н. Пахота та Т. Семенчук, цифрова культура сприяє формуванню нових форм ідентичності, які характеризуються гнучкістю, багатовимірністю та відкритістю до змін [2, с. 15–18]. Це означає, що сучасна людина може одночасно належати до кількох культурних спільнот, що відображається у її мовній поведінці.

У цьому процесі мова відіграє ключову роль як засіб репрезентації культурних смислів. Вона відображає не лише індивідуальні особливості мовця, а й колективний досвід певної спільноти. Як підкреслює Т. В. Матусевич, мова є основою культурної ідентичності та важливим чинником її збереження [3, с. 112–115]. У цифровому середовищі ця функція набуває нового значення, оскільки комунікація часто відбувається у багатомовному та мультикультурному контексті.

Важливим аспектом є також вплив цифровізації на освітню сферу, яка відіграє ключову роль у формуванні мовної компетентності. Сучасна освіта має адаптуватися до нових умов, враховуючи особливості цифрового середовища та потреби здобувачів освіти. У цьому контексті особливого значення набуває розвиток цифрової грамотності, критичного мислення та комунікативних навичок.

У дисертаційному дослідженні О.Я. Стойки наголошується, що цифровізація освіти сприяє інтеграції інноваційних технологій у навчальний процес, підвищенню його ефективності та формуванню нових освітніх стратегій. Це передбачає використання цифрових ресурсів, онлайн-платформ, інтерактивних методів навчання, що сприяють розвитку мовної компетентності та культурної обізнаності [4, с. 210–215].

Крім того, цифрове середовище відкриває нові можливості для міжкультурної комунікації, що є важливим чинником формування толерантності та взаєморозуміння між представниками різних культур. Водночас воно ставить перед суспільством низку викликів, пов'язаних із збереженням мовного різноманіття, захистом національних культур і протидією культурній уніфікації.

Необхідно також зазначити, що мовні зміни у цифрову епоху мають амбівалентний характер. З одного боку, вони сприяють розвитку мови, збагаченню її лексичного складу та розширенню комунікативних можливостей. З іншого боку, існує ризик спрощення мовних норм, зниження рівня мовної культури та втрати традиційних мовних форм. У цьому контексті важливо забезпечити баланс між інноваціями та збереженням мовної спадщини [5, с. 21].

Отже, динаміка мовних змін у цифрову епоху є складним і багатограним процесом, який охоплює як лінгвістичні, так і соціокультурні аспекти. Мова виступає ключовим елементом культурної ідентичності, а її трансформації відображають глибокі зміни, що відбуваються у сучасному суспільстві. Цифрове середовище створює нові умови для розвитку мови та культури, водночас висуваючи нові вимоги до їхнього дослідження та осмислення.

Таким чином, можна зробити висновок, що цифрова доба не лише змінює мовні структури, а й сприяє переосмисленню культурної ідентичності. Подальші дослідження у цьому напрямі мають бути спрямовані на вивчення механізмів взаємодії мови, культури та технологій, а також на розробку ефективних стратегій адаптації до нових умов комунікації.

Література:

1. Гарбар М. А. Соціолінгвістичні зміни у мовах в умовах цифрової епохи. *Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія : Філологія*. 2025. Т. 36 (75). № 4. С. 45–50.
2. Осипова Є., Пахота Н., Семенчук Т. Цифрова культура в контексті глобалізації: зміна ідентичності та культурних практик в українському суспільстві. *Науковий журнал*. 2025. С. 15–20.
3. Матусевич Т. В. Мова, культурна ідентичність і виклики демократії: філософські виміри освіти. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2024. № 51. С. 110–116.
4. Стойка О. Я. Тенденції цифровізації підготовки вчителів в Республіці Польща, Угорщині та Україні : дис. ... д-ра пед. наук. Київ, 2024. 566 с.
5. Zawacki-Richter O., Marín V. I., Bond M., Gouverneur F. Systematic review of research on artificial intelligence applications in higher

education. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*. 2019. Vol. 16. P. 1–27.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-669-0-85>

**AMERICAN EXCEPTIONALISM AS A CULTURAL CONCEPT:
LINGUISTIC REFLECTIONS OF NATIONAL IDENTITY**

**АМЕРИКАНСЬКА ВИНЯТКОВІСТЬ ЯК КУЛЬТУРНИЙ
КОНЦЕПТ: МОВНЕ ВІДОБРАЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ**

Tomenchuk M. V.

*PhD in Philology, Associate Professor,
Acting Head of the Department,
Associate Professor of the Department
of Applied Linguistics,
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

Томенчук М. В.

*кандидат філологічних наук, доцент,
т.в.о. завідувача кафедри, доцент
кафедри прикладної лінгвістики,
Ужгородський національний
університет
м. Ужгород, Україна*

У сучасних гуманітарних дослідженнях проблема національної ідентичності дедалі частіше розглядається крізь призму динамічних когнітивно-культурних процесів. Одним із ключових концептів, що визначає специфіку американської ідентичності, є *American Exceptionalism* – уявлення про особливу роль Сполучених Штатів у світовій історії та сучасності [5, с. 25].

Метою дослідження є комплексний аналіз мовної репрезентації концепту *American Exceptionalism* та виявлення його трансформацій у сучасному дискурсі з урахуванням глобальних викликів ХХІ століття.

Теоретичною основою роботи слугують положення когнітивної лінгвістики та лінгвокультурології, відповідно до яких концепт розглядається як ментальна структура з ядром, ближньою та дальньою периферією [6, с. 48]. У випадку *American Exceptionalism* ядро формують такі смислові компоненти, як *свобода, демократія, історична місія та національна винятковість*.

Лінгвістичний аналіз показує, що концепт реалізується через систему ідеологічно маркованої лексики: *freedom, liberty, democracy, mission, leadership*. Ці одиниці не лише відображають цінності, а й формують нормативну модель національної ідентичності [3, с. 112]. Важливо підкреслити, що зазначена лексика функціонує як